

Стала економіка

УДК 340.134

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18758361>

**Інституційні ризики у сучасному регуляторному середовищі:
детермінанти та механізми формування**

Андрій Олександрович Тимошенко,

доктор економічних наук, проректор з фінансово-економічних питань,
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», м. Київ,
Україна, <https://orcid.org/0009-0009-8950-8241>

Прийнято: 29.01.2026 | Опубліковано: 24.02.2026

***Анотація.** Метою статті є комплексне дослідження процесів формування та еволюції інституційних ризиків у контексті зростаючої складності регуляторного середовища та обґрунтування їх впливу на стійкість системи економічного й фінансового управління. Актуальність дослідження зумовлена посиленням нормативного навантаження, фрагментацією регуляторних рішень і трансформацією управлінських практик, що формують нові зони невизначеності для економічних агентів і підвищують чутливість економічної системи до внутрішніх дисбалансів. За таких умов інституційні ризики перестають розглядатися виключно як похідні зовнішніх шоків і набувають ознак системного чинника, вбудованого у саму логіку сучасного регулювання. У межах дослідження застосовано системний, структурно-функціональний та інституційний підходи, а також методи логічного узагальнення й порівняльного аналізу, що дозволило розглядати інституційні ризики як системний результат взаємодії регуляторних рішень, інституційних обмежень і поведінкових реакцій*

економічних суб'єктів. Наукову новизну дослідження становить обґрунтування інституційних ризиків як ендогенного продукту розриву між динамікою соціально-економічних змін і адаптаційною спроможністю регуляторних інститутів, а також розкриття їх подвійної ролі у системі економічного управління. У результаті встановлено, що ускладнення нормативного середовища за відсутності належної узгодженості правил, процедур і відповідальності управлінських суб'єктів сприяє зростанню внутрішньої суперечливості регулювання та зниженню передбачуваності управлінських рішень. Доведено, що інституційні обмеження виконують не лише стабілізаційну функцію, а й відіграють ключову роль у структуризації та перерозподілі ризиків між різними рівнями економічного управління, знижуючи ймовірність їх концентрації та системного посилення. Зроблено висновок, що підвищення стійкості економічного розвитку в умовах регуляторної складності потребує формування узгодженої інституційної архітектури, зорієнтованої на довгострокові пріоритети, передбачуваність нормативних правил і чітке розмежування відповідальності управлінських рішень. За таких умов інституційні ризики трансформуються з чинника дестабілізації в інструмент виявлення структурних обмежень і підвищення результативності економічної політики.

Ключові слова: економічне управління, регуляторне середовище, інституційні обмеження, інституційні ризики, економічна стійкість, управлінські дисбаланси.

Institutional risks in the modern regulatory environment: determinants and formation mechanisms

Andriy Tymoshenko,

Doctor of Economic Sciences,

vice-rector for financial and economic issues

Private Higher Education Institution “European University,” Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0009-8950-8241>

Abstract. *The aim of the article is a comprehensive study of the processes of formation and evolution of institutional risks in the context of the growing complexity of the regulatory environment and substantiation of their impact on the resilience of the economic and financial management system. The relevance of the research is determined by the increase in regulatory burden, fragmentation of regulatory decisions, and transformation of management practices, which create new areas of uncertainty for economic agents and increase the sensitivity of the economic system to internal imbalances. Under such conditions, institutional risks are no longer considered exclusively as derivatives of external shocks and acquire the characteristics of a systemic factor embedded in the very logic of modern regulation. The study employs systemic, structural-functional, and institutional approaches, as well as methods of logical generalization and comparative analysis, which allowed us to consider institutional risks as a systemic result of the interaction between regulatory decisions, institutional constraints, and behavioral responses of economic agents. The scientific novelty of the research lies in the substantiation of institutional risks as an endogenous product of the gap between the dynamics of socio-economic changes and the adaptive capacity of regulatory institutions, as well as the disclosure of their dual role in the economic management system. As a result, it has been established that the complication of the regulatory environment in the*

absence of proper coordination of rules, procedures, and responsibilities of management entities contributes to the growth of internal inconsistency of regulation and a decrease in the predictability of management decisions. It has been proven that institutional constraints not only perform a stabilizing function, but also play a key role in structuring and redistributing risks between different levels of economic management, reducing the likelihood of their concentration and systemic amplification. It is concluded that enhancing the resilience of economic development in a complex regulatory environment requires the formation of a coherent institutional architecture focused on long-term priorities, predictable regulatory rules, and a clear division of accountability for management decisions. Under such conditions, institutional risks are transformed from a destabilizing factor into a tool for identifying structural constraints and improving the effectiveness of economic policy.

Keywords: *economic management, regulatory environment, institutional constraints, institutional risks, economic resilience, management imbalances.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Прискорене ускладнення регуляторного середовища в умовах структурних зрушень економіки, цифровізації управлінських процесів і зростання масштабів державного втручання, висуває на перший план проблему інституційних ризиків як системного чинника економічної динаміки. Сучасні регуляторні режими дедалі частіше формуються шляхом поєднання різнорівневих норм, процедур і контрольних механізмів, що не завжди узгоджуються між собою за економічною логікою та часовими горизонтами впливу. За таких обставин зростання регуляторної насиченості не забезпечує стійкості економічних процесів, а породжує додаткові зони невизначеності для економічних агентів, посилює складність управлінських рішень і обмежує передбачуваність

економічного розвитку. Особливо гостро ця проблема проявляється у сфері економічного й фінансового управління, де інституційні дисбаланси безпосередньо транслиуються у фіскальні, інвестиційні та бюджетні ризики. За таких умов актуалізується науково-практичне завдання осмислення природи формування інституційних ризиків, їх зв'язку з конфігурацією регуляторної архітектури та визначення ролі інституційних обмежень як інструменту підвищення стійкості економічної системи і результативності державної економічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі проблематика формування інституційних ризиків розглядається в межах кількох взаємопов'язаних дослідницьких напрямів, що відображають різні аспекти ускладнення регуляторного середовища та трансформації економічного управління.

Перший напрям охоплює дослідження ризиків, що виникають унаслідок регуляторних змін на фінансових ринках. У працях В. Дерези, Р. Сороки, В. Гаврилюка та ін. [2; 3; 7] основну увагу приділено посиленню ролі регуляторних підходів у системі фінансового ризик-менеджменту, зокрема в контексті нагляду, пруденційних вимог і стабільності фінансових інститутів. Водночас у цих дослідженнях інституційні ризики переважно трактуються як похідні окремих регуляторних рішень, без комплексного аналізу їх системної взаємодії та накопичення в умовах зростаючої нормативної складності.

Другий напрям пов'язаний з аналізом економічної політики та її соціально-інституційних наслідків. У працях Н. Прокопенка, О. Гудзя та ін. [4], а також у дослідженнях ефективності державної політики розвитку малого й середнього бізнесу в умовах фінансових обмежень [5], акцент зроблено на впливі регуляторних рішень на економічну активність і розподіл ресурсів. Разом із тим ці роботи зосереджуються переважно на результативності

політики, залишаючи поза увагою механізми трансформації регуляторних змін у довгострокові інституційні ризики.

Третій напрям наукових пошуків стосується інституційних викликів цифрової трансформації та появи нових форм економічної діяльності. У дослідженнях, присвячених оподаткуванню цифрових і криптовалютних операцій [6; 15], а також аналізу механізмів контролю, тінізації економіки та фінансових потоків [8], розкриваються окремі аспекти регуляторних ризиків у цифровому середовищі. Проте ці роботи, як правило, фрагментарно висвітлюють інституційні ризики, не розглядаючи їх як складову цілісної регуляторної архітектури.

Окрему групу становлять дослідження впливу інноваційних бізнес-моделей і цифрових технологій на інвестиційну привабливість та економічну стійкість. У працях О. Карася [9], Н. Бобро та ін. [11; 13] інституційні ризики інтерпретуються як похідна взаємодії фінансових, технологічних та управлінських чинників, однак недостатньо уваги приділяється ролі регуляторної складності як самостійного джерела таких ризиків.

Проте, попри наявність значної кількості наукових напрацювань, у сучасних дослідженнях переважає галузевий або фрагментарний підхід до аналізу інституційних ризиків. Недостатньо розробленим залишається питання їх комплексного осмислення як системного результату зростаючої складності регуляторного середовища, що й зумовлює необхідність подальшого дослідження у цьому напрямі та визначає наукову новизну даної статті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність значного масиву наукових досліджень, присвячених питанням економічного регулювання, фінансової стабільності та інституційних трансформацій, у сучасному науковому дискурсі залишається недостатньо опрацьованим комплексний аналіз механізмів формування

інституційних ризиків саме в умовах ускладнення регуляторного середовища. Переважна частина наявних робіт зосереджується або на окремих інструментах регулювання, або на наслідках інституційних змін для окремих секторів економіки, не розкриваючи системної взаємодії між регуляторною архітектурою, управлінськими практиками та динамікою ризиків. Недостатньо дослідженим залишається також питання ролі інституційних обмежень у структуризації та перерозподілі ризиків між рівнями економічного управління, а також їх впливу на передбачуваність і результативність державної економічної політики. У цьому контексті потенційний внесок дослідження полягає в узагальненні й концептуалізації інституційних ризиків як системного феномена регуляторного середовища та в обґрунтуванні напрямів підвищення стійкості економічного й фінансового управління за умов зростаючої нормативної складності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є наукове осмислення процесів формування інституційних ризиків в умовах ускладнення регуляторного середовища та обґрунтування їх впливу на стійкість економічного й фінансового управління. Для досягнення поставленої мети у дослідженні передбачається: проаналізувати ключові чинники зростання інституційних ризиків, зумовлені трансформацією регуляторної архітектури; виявити взаємозв'язок між складністю нормативного впливу, управлінськими практиками та динамікою економічних ризиків; обґрунтувати роль інституційних обмежень у мінімізації та структуризації ризиків у системі економічного управління; визначити напрями підвищення узгодженості й передбачуваності регуляторної політики як умови забезпечення довгострокової економічної стійкості. Реалізація окреслених завдань дозволяє сформувати цілісне уявлення про інституційні ризики як системний феномен та закласти підґрунтя для подальшого наукового аналізу і практичних рекомендацій у сфері державного регулювання економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Сучасне регуляторне середовище формується під впливом прискорених економічних, технологічних і соціальних трансформацій, що об'єктивно зумовлює розширення масштабів нормативного впливу на господарські процеси. Економічний розвиток дедалі більше спирається на складні системи регулювання, які поєднують стратегічні програмні документи, галузеві норми, фінансові обмеження та механізми контролю. За таких умов регуляторна архітектура набуває багаторівневого характеру, а інституційні зміни стають одним із ключових чинників трансформації економічної динаміки та джерелом додаткових ризиків для економічних агентів [2, с. 40].

Інституційні ризики в ускладненому регуляторному середовищі виникають унаслідок розриву між швидкістю змін економічного середовища та спроможністю регуляторних інститутів своєчасно адаптуватися до нових умов [1; 3]. Посилення нормативного навантаження супроводжується зростанням внутрішньої суперечливості правил, що знижує їх передбачуваність і стабільність. У результаті економічні суб'єкти змушені ухвалювати управлінські рішення в умовах невизначених очікувань, коли регуляторні сигнали втрачають однозначність, а ризик стає іманентною характеристикою економічної діяльності.

Подальше ускладнення нормативної бази часто відбувається без комплексного перегляду економічної логіки вже чинних інститутів. У такому випадку виникає ефект інституційного нашарування, за якого нові правила накладаються на існуючі регуляторні конструкції, не усуваючи їхніх внутрішніх дисбалансів. Це призводить до формування регуляторного середовища, у якому ризик перестає бути винятком і перетворюється на постійний елемент функціонування економічної системи. Інституційна складність за таких умов починає виконувати роль внутрішнього обмеження

економічного зростання та знижує результативність державних управлінських впливів [12, с. 247].

Для узагальнення логіки формування інституційних ризиків та візуалізації взаємозв'язку між регуляторною складністю, інституційними обмеженнями й економічною динамікою сформуємо рис. 1.

Рис.1 Концептуальна схема формування інституційних ризиків

Зростання інституційних ризиків посилюється також трансформаціями фінансової та фіскальної сфери, де поєднання традиційних інструментів регулювання з новими цифровими механізмами створює додаткові зони невизначеності. Фіскальна політика, адаптуючись до циклічних коливань економіки та структурних змін, одночасно формує нові регуляторні вимоги, що впливають на поведінку суб'єктів ринку та їхню схильність до прийняття ризику [4, с. 23]. У таких умовах інституційні ризики набувають системного характеру, оскільки інтегруються у логіку функціонування регуляторного середовища та визначають межі економічної активності.

Формування інституційних ризиків в умовах ускладнення регуляторного середовища зумовлюється сукупністю економічних та управлінських детермінант, тісно пов'язаних із конфігурацією державної економічної політики. Переважання короткострокових управлінських рішень над стратегічними орієнтирами посилює фрагментацію регуляторного впливу та знижує рівень узгодженості інституційних механізмів. За таких умов економічне управління втрачає системність, а регуляторні інструменти функціонують відокремлено, не забезпечуючи досягнення довгострокових цілей розвитку [6; 15].

Суттєвим чинником інституційного ризику є асиметрія між розподілом повноважень і відповідальністю за результати регуляторного впливу [9, с. 31]. Управлінські рішення ухвалюються за умов нечітко окреслених меж відповідальності, що знижує стимули до врахування віддалених наслідків та посилюється високою чутливістю бюджетних і інвестиційних потоків до змін регуляторних параметрів. У результаті ризик інтегрується у процеси прийняття рішень і стає структурною характеристикою економічної динаміки.

Економічна політика, орієнтована на формалізоване досягнення цільових індикаторів, породжує інституційні викривлення, пов'язані з підміною економічного змісту процедурною звітністю. У таких умовах регуляторна активність набуває самодостатнього характеру, а ризик трансформується у похідну управлінської логіки. Це зумовлює поглиблення розриву між задекларованими інституційними цілями та фактичними економічними результатами, закріплюючи ризики в архітектурі управління [10, с.176].

Посилення інституційних ризиків також пов'язане з обмеженою спроможністю управлінської системи до ефективного зворотного зв'язку. Відсутність стабільних механізмів коригування регуляторних рішень знижує адаптивність економіки та сприяє накопиченню латентних дисбалансів. За

таких умов економічна система втрачає гнучкість, а регуляторне середовище формує передумови для довгострокової нестабільності та зростання невизначеності економічного розвитку.

Сучасні системи економічного та фінансового управління функціонують в умовах підвищеної невизначеності, зумовленої структурними зрушеннями, ускладненням господарських зв'язків і масштабуванням регуляторного впливу [11, с.150]. За таких обставин ключового значення набуває інституційна спроможність управлінської системи обмежувати деструктивні прояви ризику без руйнування потенціалу економічного розвитку. Інституційні обмеження виступають стратегічним елементом архітектури управління, забезпечуючи стійкість і відтворюваність економічних процесів.

Економічне управління спирається на сукупність правил, норм і процедур, які формують рамки допустимих управлінських рішень. Інституційні обмеження виконують стабілізаційну функцію, знижуючи ймовірність довільних управлінських дій та обмежуючи вплив короткострокових чинників на стратегічні орієнтири розвитку [2, с. 43]. Особливо чутливою до характеру таких обмежень є сфера фінансового управління, оскільки процеси перерозподілу ресурсів пов'язані з високим рівнем відповідальності та значною мірою незворотності наслідків.

Формування інституційних обмежень відображає рівень зрілості управлінської системи та ступінь узгодженості її елементів. Стійкі інституційні рамки сприяють зниженню невизначеності й формуванню передбачуваних очікувань економічних агентів, що є необхідною умовою стабільного функціонування ринкових механізмів. За відсутності таких обмежень ризик набуває хаотичного характеру та трансформується на джерело системної нестабільності.

Інституційні обмеження, інтегровані в механізм управління, дають змогу структурувати ризик і визначити межі його впливу на економічну

динаміку. Зниження управлінських ризиків досягається через формування балансу між свободою прийняття рішень і необхідністю дотримання довгострокових економічних пріоритетів. За таких умов управлінська система орієнтується на результативність та економічну доцільність, а ризик розглядається не як зовнішня загроза, а як об'єкт свідомого регулювання [7].

Передбачуваність регуляторного середовища розширює горизонт планування та створює стимули для зростання інвестиційної активності. Це забезпечує здатність економічної системи адаптуватися до змін без втрати стійкості та істотно знижує рівень системних ризиків у довгостроковій перспективі [5].

Окрім функції зниження ризиків, інституційні обмеження виконують завдання їх перерозподілу між рівнями та суб'єктами управління. Економічне й фінансове управління об'єктивно пов'язане з ухваленням рішень в умовах ризику, однак саме характер розподілу відповідальності за наслідки таких рішень визначає рівень стійкості всієї системи. Інституційні обмеження формують механізми перерозподілу ризиків таким чином, щоб запобігти їх надмірній концентрації та системному посиленню, що є критично важливим для підтримання макроекономічної рівноваги [2, с. 45].

Перерозподіл ризиків за допомогою інституційних обмежень сприяє зменшенню навантаження на окремі елементи управлінської системи. Макроекономічне регулювання, яке спирається на стійкі інституційні рамки, забезпечує локалізацію ризиків і перешкоджає їх трансформації у масштабні кризові явища. За таких умов фінансова система виконує стабілізаційну функцію, підтримуючи збалансованість між доходами, видатками та інвестиційними потоками, що знижує чутливість економіки до зовнішніх і внутрішніх шоків [4; 12].

Варто відмітити, що інституційна стійкість економічного розвитку безпосередньо пов'язана з якістю обмежень, інтегрованих у систему

управління. Обмеження, зорієнтовані на довгострокові цілі, формують передумови для становлення стійкої моделі зростання, заснованої на передбачуваності та довірі економічних агентів. За таких умов економічний розвиток набуває поступального характеру, а управлінські ризики трансформуються у чинник виявлення структурних дисбалансів і підвищення ефективності регуляторних рішень [15].

Так, формування та розвиток інституційних обмежень доцільно розглядати як один із ключових напрямів модернізації системи економічного й фінансового управління. Узгодженість регуляторних механізмів, стабільність правил і чітка відповідальність управлінських суб'єктів створюють умови для зниження та перерозподілу ризиків без пригнічення економічної активності. У такому інституційному середовищі ризик перестає бути джерелом дестабілізації та перетворюється на елемент керованого економічного розвитку.

Як зазначає Я. О. Герасимова, сучасне економічне управління розвивається в умовах зростаючої складності соціально-економічних процесів, що потребує від інституційної системи здатності забезпечувати стійкість за одночасного збереження адаптивності [8, с.103]. Інституційні ризики формуються у просторі взаємодії економічної політики, нормативних механізмів і управлінських практик, набуваючи системного характеру та справляючи довготривалий вплив на динаміку розвитку. Мінімізація таких ризиків безпосередньо пов'язана з якістю інституційного середовища, яке визначає передбачуваність і узгодженість управлінських рішень.

Закономірно, що економічна стійкість не може розглядатися поза інституційним контекстом, оскільки саме інститути задають рамки допустимих рішень і формують очікування економічних агентів. Стабільність регуляторного середовища сприяє зниженню невизначеності та зміцненню довіри до економічної політики, що, у свою чергу, розширює горизонт

планування й стимулює інвестиційну активність. За таких умов інституційна стійкість виступає ключовим чинником мінімізації управлінських ризиків і забезпечення макроекономічної стабільності.

Роль держави у формуванні стійкого інституційного середовища визначається її спроможністю узгоджувати стратегічні цілі розвитку з механізмами їх практичної реалізації. Економічне управління, орієнтоване на довгострокові пріоритети, знижує ймовірність фрагментарних рішень і обмежує вплив кон'юнктурних чинників. У результаті інституційні ризики втрачають хаотичний характер і трансформуються в об'єкт свідомого регулювання.

Також мінімізація інституційних ризиків потребує розвитку регуляторних механізмів, що забезпечують узгодженість економічної політики та управлінських рішень. Підвищення якості регулювання пов'язане зі зміцненням передбачуваності нормативних правил і зниженням частоти їх коригування. За таких умов економічна система отримує стійкі орієнтири розвитку, які дають змогу адаптуватися до змін без втрати керованості.

Проте ключову роль у трансляції інституційних установок у практику економічного управління, відіграють управлінські механізми. Так, адаптивність інституційної системи забезпечує своєчасне коригування управлінських підходів і запобігає накопиченню ризиків, пов'язаних з інституційною інерцією. Підвищення стійкості системи економічного управління є результатом комплексної дії інституційних, регуляторних і управлінських чинників та проявляється у здатності економічної системи зберігати цілісність і функціональність за умов внутрішніх і зовнішніх змін.

Довгострокові ефекти мінімізації інституційних ризиків знаходять відображення у зміцненні довіри до економічної політики та формуванні сприятливого середовища для інвестиційної й інноваційної активності. Формування стійкого інституційного середовища, заснованого на

передбачуваності, відповідальності та узгодженості управлінських рішень, створює передумови для трансформації ризиків із джерела нестабільності у чинник підвищення ефективності економічного розвитку.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що ускладнення регуляторного середовища об'єктивно зумовлює зростання інституційних ризиків, які набувають системного характеру та впливають на стійкість економічного й фінансового управління. Показано, що ключовими джерелами таких ризиків є фрагментація регуляторного впливу, домінування короткострокових управлінських рішень, асиметрія між повноваженнями і відповідальністю та обмежена здатність управлінських систем до адаптації. Сукупна дія цих чинників призводить до зниження передбачуваності регуляторних сигналів, накопичення внутрішніх дисбалансів і трансформації ризику на сталий елемент функціонування економічної системи.

Обґрунтовано, що формування ефективних інституційних обмежень є визначальною умовою мінімізації дестабілізуючого впливу інституційних ризиків і забезпечення довгострокової економічної стійкості. Такі обмеження дають змогу структурувати та перерозподіляти ризики між рівнями управління, підтримувати баланс між свободою прийняття рішень і дотриманням стратегічних пріоритетів розвитку, а також зміцнювати довіру економічних агентів. Подальші дослідження доцільно спрямувати на поглиблений аналіз механізмів інституційної адаптації, оцінювання ефективності регуляторних змін і впливу цифрових інструментів управління на трансформацію інституційних ризиків у складному регуляторному середовищі.

Список використаних джерел

1. Philipps B. M. Commercial real estate loans – categorization of an investment segment. *European Journal of Business Science and Technology*. 2021. Vol. 7. No. 1. P. 5–26. DOI: <https://doi.org/10.11118/ejobsat.2021.001>.

2. Тимошенко А. Фіскальна політика в системі державного регулювання економічного циклу. *Věda a perspetivy*. 2025. № 12 (55). С. 36–48. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-12\(55\)-36-48](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-12(55)-36-48).
3. Дереза В., Сорока Р., Гаврилюк В. Ризик-менеджмент на фінансових ринках: нові виклики та регуляторні підходи. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. Вип. 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18023433>.
4. Прокопенко Н. С., Гудзь О. Є., Тимошенко А. О. Вплив фіскальної політики на розвиток соціальної сфери в Україні в євроінтеграційних умовах. *Економіка і управління*. 2018. № 3. С. 23–33.
5. Гук О., Федевич Л., Ливдар М., Бушовська Л., Близнюк А. Оцінювання ефективності державної політики розвитку малого й середнього бізнесу: фінансовий аспект. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. № 1 (54). С. 174–187. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4265>.
6. Прокопенко Н. С., Фененко П. О., Тимошенко А. О. Оподаткування криптовалютного бізнесу: реалії і перспективи. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2018/3.pdf (дата звернення: 21.10.2025).
7. Тимошенко А. Інституційна архітектура фіскального регулювання в Європейському Союзі. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2025. № 4 (92). С. 126–132. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2025-92-19>.
8. Герасимова Я. О. Тінізація глобальної економіки: організаційно-інституційні формати та механізми контролю : дис. ... д-ра філософії : 292 – міжнародні економічні відносини. Київ : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2023. 285 с.
9. Карась О. Інвестиційна привабливість і ризики впровадження інноваційних бізнес-моделей циркулярної економіки. *Socio-Economic*

Relations in the Digital Society. 2025. № 4 (58). С. 20–33. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.4.58.2025.634>

10. Tymoshenko A., Yahodzinskyi S., Yaroviy R., Kozynets A. Information security in smart city systems: challenges and solutions. *Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort*. Lecture Notes in Networks and Systems. Vol. 1335. Cham : Springer, 2025. P. 175–187. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-87376-8_15.

11. Bobro N., Vasylieva N., Suvorova S., Golovina O., Hulinchuk R. Effectiveness of digital integration in the economy and society amid ongoing economic transformation. *International Journal of Organizational Leadership*. 2025. Vol. 14 (Special Issue). P. 145–158. DOI: <https://doi.org/10.33844/ijol.2025.60469>.

12. Тимошенко Ю. Сучасні механізми монетарного впливу на цінову та фінансову стабільність. *Економічний простір*. 2025. № 208. С. 247–253. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.208.247-253>.

13. Bobro N., Lisova R., Parfentieva O., Dmytrovska V., Kyrylenko S. Digital transformation for cost optimisation and sustainable business operations. *European Journal of Sustainable Development*. 2025. Vol. 14. No. 2. P. 158–170. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p158>.

14. Kutsyk P., Lupak R., Virt M., Kachan O., Shchupakivskyi R. State policy of modernization of the internal trade system: foreign experience and imperatives of its implementation in Ukraine. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 6 (59). P. 384–401. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.59.2024.4572>.

15. Тимошенко Ю. Цифрова трансформація як детермінанта сталого розвитку та ефективного економічного управління. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2026. № 1 (19). С. 5–13. DOI: <https://doi.org/10.32750/2026-0101>